

Індикатор активного пропонування працівниками заходів щодо стратегії розвитку комерційної організації, як правило, тісно пов'язаний із високим рівнем професійної підготовки всіх категорій працівників. Чим вищий освітньо-професійний рівень персоналу комерційної організації та його потенціал до навчання та розвитку, тим істотніше проявлятиметься цей індикатор.

Зниження витрат на управлінський апарат є результатом комплексного використання соціальних інструментів управління персоналом, зокрема в частині формування команди та розвитку лідерства, посилення участі працівників в управлінні комерційною організацією, налагодження зворотного зв'язку, консультування та коучингу, розвитку інформаційної системи людських ресурсів. Зазначений індикатор свідчить про високу внутрішню відповідальність колективу за досягнення спільного результату, підвищення ефективності та забезпечення сталого розвитку. При цьому працівники володіють навичками самоорганізованості, що зменшує потребу у їх «контролерах» і знижує витрати на управлінський апарат. Зекономлені таким чином кошти можна спрямувати на додаткове стимулювання працівників, їх навчання та розвиток.

На нашу думку індикатор зниження витрат на управлінський апарат свідчить про найвищий рівень розвитку соціального інструментарію управління персоналом комерційної організації. Отримання такого результату можливе лише за умови досягнення мети соціального інструментарію – формування людського капіталу працівників і забезпечення сталого розвитку підприємства.

Отже, розглянуті сучасні індикатори ефективності соціального інструментарію управління персоналом у сукупності формують таку систему управління людськими ресурсами, що задовольняє як внутрішньоорганізаційні кадрові потреби, так і необхідність розвитку людського капіталу на рівні суспільства.

Література

1. Партиципативне стратегічне планування в органах місцевого самоврядування : посібник для об'єднаних територіальних громад / Мірослав Ольчак. Варшава : Фонд Розвитку Місцевої Демократії (Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej), 2017. 104 с.

УДК: 330.341

Єлизавета Зубко

студентка 3-го курсу, спец. 6Е02 «Економіка підприємства», ФЕтаУ
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,
elizavetazubko24@gmail.com

Геннадій Хмурковський

к.е.н., доцент кафедри комерційної діяльності та логістики
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
khm.henn@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

ОСОБЕННОСТИ СОЗДАНИЯ И ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ВИРТУАЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

FEATURES OF ESTABLISHMENT AND FUNCTIONING OF VIRTUAL ENTERPRISES

Анотація. Розкрито сутність та причини створення віртуальних підприємств. Досліджено основні переваги та недоліки віртуальних підприємств. Досліджено особливості і специфіку діяльності віртуальних організацій в умовах впливу чинників інформаційної економіки.

Аннотация. Раскрыта сущность и причины создания виртуальных предприятий. Исследованы основные преимущества и недостатки виртуальных предприятий. Исследованы особенности и специфику деятельности виртуальных организаций в условиях воздействия факторов информационной экономики.

Abstract. The essence and reasons of creation of virtual enterprises are revealed. The main advantages and disadvantages of virtual enterprises are investigated. Peculiarities and specifics of activity of virtual organizations in the conditions of influence of factors of information economy are investigated.

Тенденції розвитку сучасних ринків, такі як глобалізація ринків, зростаюче значення якості товару, його ціни і ступеня задоволення споживачів, підвищення важливості стійких відносин зі споживачами, а також зростаюче значення ступеня застосування нових інформаційних і комунікаційних технологій в більшій мірі вплинули на розвиток нових організаційних форм управління підприємством. Віртуальне підприємство - це новітня і потенційно найбільш важлива форма мережових структур, що з'явилася і набула широкого поширення в останнє десятиліття.

Концепція віртуальної організації отримала розвиток в кінці ХХ століття. Ключовими факторами, які вплинули на розвиток цієї організаційної форми, були розвиток інформаційних технологій, зокрема, прогрес в комунікаційних технологіях, глобалізація та зростання конкуренції, бурхливий розвиток інновацій та необхідність швидкого виведення на ринок нових продуктів, індивідуалізація свідомості людей і зростання значущості знань і інформації [1, с.198].

На сучасному етапі питань формування та управління віртуальних підприємств в науковій літературі приділяється недостатня увага, що обумовлює необхідність проведення теоретико-методичних досліджень в цьому напрямку.

У віртуальній організації часто немає ні центрального офісу, ні ієрархії, ні вертикальної інтеграції. Дане словосполучення часто використовують для визначення підприємств, що діють на віртуальних ринках і в мережі Інтернет, крім того, віртуальні організації також позначають як «мережові підприємства», «віртуальні корпорації», «віртуальні підприємства». Віртуальне підприємство - це система віддалених різномірних підприємств і підрозділів, що мають можливість змінювати свій образ і конфігурацію за допомогою мережових і інтелектуальних інформаційних технологій з метою оптимізації отримання доходу кожним із учасників в умовах суспільної інтеграції ресурсів [2, с.122].

Виділяють чотири основні чинники, що впливають на виникнення і розвиток віртуальних організацій:

1. *Швидкість.* Якщо на ринку найбільш ефективними компаніями стануть найбільш швидкі, а не найбільш пристосовані, то всі компанії будуть прагнути до того, щоб якомога швидше реагувати на будь-які зміни.

2. *Вартість.* Другим фактором вказується зниження вартості виходу на ринок, особливо в інформаційних і технічно орієнтованих галузях.

3. *Персоналізація.* Персоналізація, або кастомізація, стає все більш вірогідною унаслідок автоматизованого виробництва. Організації зараз в більшій мірі керуються вимогами замовника, а не внутрішніми потребами.

4. *Глобалізація.* Компанії конкурують не тільки зі своїми близько розташованими суперниками, але і з конкурентами по всьому світу.

Головною перевагою такої організаційної форми, як віртуальне підприємство, є можливість вибирати і використовувати найкращі ресурси, знання, здібності з найменшими тимчасовими витратами. Крім цього, до переваг даної форми можна віднести: швидку реакцію і гнучку адаптацію до змін навколишнього середовища. скорочення сукупних витрат, в тому числі, наприклад, на оренду робочих приміщень, їх обслуговування, страхування; зростання конкурентних можливостей; гнучкість; скорочення витрат.

До недоліків або, точніше, слабких місць такої організаційної форми можна віднести: високі витрати, пов'язані з інвестиціями в інформаційно-комунікаційні технології і наступними експлуатаційними витратами; правові проблеми, пов'язані з тим, що кордони між підприємствами всередині віртуальної організації стають нечіткими; різномірність

членів підприємства внаслідок походження з різних культур і географічних регіонів створює психологічні бар'єри між співробітниками і клієнтами; неясність щодо членства в віртуальній організації, відкритість мереж і невизначеність в плануванні можуть послужити причинами надмірного ускладнення структури організації тощо.

Створювати віртуальні підприємства стало вигідно, оскільки для самої організації відкриваються ширші можливості: якість замовлення і швидкість його надання вище, клієнтську базу формувати набагато простіше, розміщення реклами відбувається в реальному часі, а також в можливості організації роботи віддалено, оперативний зв'язок з підрозділу, постановка задач і контроль їх виконання та ін [3, с.158].

Фінансове становище віртуального підприємства знаходиться в прямій залежності від наявності та стану використання оборотних коштів, і передбачає обов'язкове порівняння витрат з результатами господарської діяльності і відшкодування витрат власними коштами, тому, менеджмент віртуального підприємства повинен бути спрямований на раціональне функціонування оборотних коштів, тобто, рух мінімально можливої в даному проекті суми грошових коштів для отримання найбільшого економічного ефекту. Одним з важливих чинників, що впливають на ефективність діяльності віртуального підприємства, є правильне визначення потреби в оборотних коштах, оскільки оптимальна забезпеченість оборотними засобами веде до мінімізації витрат, поліпшення фінансових результатів, ритмічності та злагодженості його роботи.

Фінансові рішення, що приймаються для віртуального підприємства, актуальні лише для конкретного проекту в певний період часу, так як для іншого підприємства, або для цього ж підприємства в інший період його діяльності вони можуть бути зовсім іншими. Зміна якого-небудь одного параметра внутрішніх або зовнішніх умов неминуче призводить до необхідності переорієнтації в цілому ряді стратегічних і тактичних напрямів впливу на фінанси віртуального підприємства.

Класичними прикладами віртуальних підприємств є європейський консорціум Airbus Industries [4], що виготовляє всім відомі аеробуси, а також об'єднання зусиль компаній Apple та Sony у процесі реалізації бізнес-проекту Powerbook [5]. В Україні віртуальні підприємства також активно створюються та розвиваються. Першою серед таких підприємств є потужна корпорація «Квазар-Мікро»[6]. Також реалізовано проекти систем інтернет-банкінгу, надаються електронні брокерські послуги. Серед систем, що створюють можливість Інтернет-трейдингу цінними паперами он-лайн, можна виокремити системи компаній «Атланта Капітал»[7] і «Сократ» [8], а також для здійснення валютних операцій на ринку Форекс – систему компанії Forex Service[9].

Ще одним прикладом є транспортно-експедиційні підприємства рівня 5PL-провайдера. Оператори даного рівня здійснюють свою діяльність на основі аутсорсингу логістичних послуг, а саме надають компаніям комплекс послуг з управління інтегрованими процесами в рамках макро- і мезологістичних систем, без використання фізичного розподілу матеріального і супутнього йому інформаційного потоку. Даний рівень логістичних операторів орієнтується, на відміну від 3PL- і 4PL-провайдерів, на створення віртуального простору, реалізація послуг якого відбувається за рахунок створеного в ньому єдиного інформаційного поля. Віртуальні підприємства - це не тільки здійснення комерційних операцій з продажу товарів і послуг, але також інтелектуальна логістична система, спрямована на інтеграцію елементів логістичної системи з такими елементами, як відстеження руху товарів в ланцюзі постачань в режимі реального часу і застосування інформаційних і комунікативних технологій.

Таким чином, можна зробити висновок, що з розвитком таких бізнес-структур, як віртуальні підприємства, можливості у підприємців стало набагато більше. Створення і розвиток віртуальних підприємств призвело до переходу бізнесу на новий рівень. На закінчення слід підкреслити, що процес розвитку віртуальних підприємств характеризується відставанням фундаментальних наукових досліджень від практичного досвіду. Хоча успіх багатьох функціонуючих віртуальних підприємств очевидний, в більш широкому контексті

залишаються відкритими багато питань організації та функціонування віртуальних підприємств.

Література

1. Рудь Н. Т. Віртуальні підприємства: сутність та доцільність використання в інноваційній діяльності / Н. Т. Рудь, М. Мохнар // Економічний форум. - 2016. - № 4. - С. 197-207.
2. Соколовський С. А. Моделювання інноваційної діяльності віртуального підприємства в умовах інформаційної економіки / С. А. Соколовський // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2017. - Вип. 57. - С. 120-128.
3. Резниченко Р. В. Інтелектуальна технологія управління ризиками віртуального підприємства / Р. В. Резниченко, Л. А. Тимашова // Комп'ютерні засоби, мережі та системи. - 2017. - № 16. - С. 156-166.
4. Airbus Industries [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.airbus.com/>
5. Apple Powerbook [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.apple.com>
6. Квазар-Мікро [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.km-cs.com/>
7. Атланта Капітал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://atlanta.com.ua/>
8. Сократ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sokrat.com.ua/>
9. Forex Service [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.forexservice.net/>

УДК 378.112:005.336.1(477)

Інна Чайка

*к.е.н., доцент кафедри менеджменту
nchajca@ukr.ne*

Оксана Старокожко

*студентка ВНЗ Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»*

ВИЩА ОСВІТА ТА ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ

ВЫСШЕЕ ОБРАЗОВАНИЕ И ИННОВАЦИОННОЕ РАЗВИТИЕ ПРЕДПРИЯТИЙ

HIGHER EDUCATION AND INNOVATIVE DEVELOPMENT OF ENTERPRISES

Анотація. У роботі розглянуто вплив реформування процесу акредитації освітніх програм закладів вищої освіти на розвиток підприємств регіону за рахунок залучення роботодавців та випускників вишів до формування програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти. Така взаємодія здатна сприяти покращенню якості вищої освіти та інноваційному розвитку підприємств.

Аннотация. В работе рассмотрено влияние реформирования процесса аккредитации образовательных программ высших учебных заведений на развитие предприятий региона за счет привлечения работодателей и выпускников университетов к формированию программных результатов обучения соискателей высшего образования. Такое взаимодействие способно содействовать улучшению качества высшего образования и инновационному развитию предприятий.

Abstract. The paper considers the impact of reforming the process of accreditation of educational programs of higher educational institutions on the development of enterprises in the region by attracting employers and graduates to the formation of program results of training for higher education candidates. Such interaction can contribute to improving the quality of higher education and the innovative development of enterprises.

Найближчим часом поштовхом до інноваційного розвитку національних підприємств має стати реформа, яка відбувається сьогодні у сфері вищої освіти. У лютому 2019 року в Україні розпочав фактичну роботу новий орган з реалізації державної політики у сфері вищої освіти — Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (Нацагентство), місією якого проголошено “стати каталізатором позитивних змін у вищій освіті та формування культури її якості” [1]. Наразі відбулась докорінна зміна процедури акредитації